

Nelli nővér – Húsz év a magyar AIDS-betegek szolgálatában

2017. december 1. péntek 19:00

Budapesten, egy kilencedik kerületi kis lakásban élnek csendes, szemlélődő, szolgáló életüket a Jézus Kistestvérei szerzetesnővérek, Foucauld atya lelkiségét követve. Barbai Nelli AIDS-betegeket gondoz a budapesti Szent László Kórházban, vele beszélgetünk az AIDS világnapja (december 1.) alkalmából.

„A tölgyfa azt mondja a mandulafának: »Beszélj nekem Istenről!« És a mandulafa kivirágzik. Ez az, amit az Egyház kér önöktől: virágozzanak, virágozzanak Isten szeretetének gesztusai által! (...) Szívükben hordozva a Gyermek Jézust ne féljenek előre menni mindenhová, ahol világunk legszegényebbjai élnek. Maradjanak szabadok a »művektől« és a dolgoktól, szabadok, hogy szerethessék azokat, akikkel találkoznak» – ezekkel a szavakkal fordult Ferenc pápa idén október 2-án a Jézus Kistestvérei Női Szerzetesközösség általános káptalanjának résztvevőihöz. Ezt az utat keresik a kistestvérek szerte a világban azok között az emberek között, akikhez küldetést kaptak. Nelli nővér Budapesten, a Szent László Kórház infektológiai osztályán, az AIDS-betegek között. December elseje, az AIDS világnapja kapcsán vele beszélgettünk.

– Húsz éve dolgozol a HIV-fertőzöttek között. Mit jelent számodra ott lenni közöttük?

– Ápolóként dolgozom a kórházban, otthon érzem magam, a helyemen vagyok, és az Egyház nevében vagyok ott. Akkor tudunk segíteni a betegeknek, ha szakmailag képzettek vagyunk, és számíthatnak ránk, kérdezhetnek, és emberileg is jelen vagyunk: nem ítéljük meg, elfogadjuk őket, és próbálunk segíteni abban, hogy teljes életet tudjanak élni. Az osztályon nemcsak az orvosok, az ápolók, de még a takarítószemélyzet is így áll hozzá. A vidámságukkal, humorukkal ők is hozzájárulnak a betegek gondozásához.

Sok barátság szövődött a betegekkel is, nem csak a kollégákkal. A betegek tudják, hogy szerzetes vagyok, a régiek elmondják az újaknak. Amikor találkozunk, elkezdődik egy kapcsolat, barátság. Van, aki nem tudja, és kérdéseket tesz fel: „Mi van a nővérkében valami más? Olyan, mint Teréz anya.”

– Beszélj nekik a hitéről is?

– „Legyünk mindenkinek mindene, de leginkább legyünk emberek az emberek között” – mondta az alapítónk, Madeleine kistestvér. Ez az első lépés a legfontosabb. A betegek érzékenyek és fogékonyak a hitre, sokan hívő, vallásgyakorló emberek. Sokan vannak, akik bár istenkeresők, az Egyháztól mégis távol vannak, mert félnek a megítéléstől, az erkölcsi ítélettől. Direkt módon nem beszélek erről, de sok emberrel tudok mégis beszélgetni, mert nálunk rendszeresen visszajárnak a betegek. Aki szeretne többet beszélgetni, arra is van lehetőség, de azt egy kávézóban tesszük, vagy elhívom a testvériségbe. Ilyenkor van idő hosszabban beszélni, elmondhatja az élete történetét, közösen tudunk tovább menni. A testvériségünkben minden csütörtök délután együtt olvassuk az evangéliumot, ez egy nyitott alkalom, Isten szava körül találkozhatunk.

– Mennyire érzik magukat kirekesztettnek ma Magyarországon a HIV-fertőzött emberek?

– Nagyon rossz ennek a betegségnek a társadalmi megítélése. Az emberek sokszor tudatlanok, ezért alakítanak ki nagyon negatív véleményt. Ha valaki megmondja, hogy HIV-fertőzött, rögtön rányomják a bélyeget, kiközösítik. A betegek a perifériára kerülnek és hallgatnak, maguk hordozzák ezt a nagyon nehéz keresztet. Sokan fiatal koruk óta így élik az életüket, és ez nem könnyű. Húsz éve még voltak plakátok a metróban, volt információ, de ma már nincs semmi, nincs prevenció sem. Tipikusan olyan téma, amiről azt

gondoljuk, hogy ha nem beszélünk róla, nem létezik. Az interneten pedig nehéz eligazodni, sokszor nem helyesek az információk.

Sokszor gondolok arra, hogy mindnyájan követünk el hibát, bűnt, félrelépünk, és nincs következménye. Sokan úgy kapják meg ezt a betegséget, hogy egy alkalommal léptek félre, és egy életen át viselik a következményeit. Milyen nehéz kereszt ez!

A homoszexuálisok eleve tisztában vannak saját helyzetükkel, a betegség még eggyel több stigma rajtuk, ha valaki börtönbe is kerül, az egy újabb stigma. A börtönben élő betegeket is mi gondozzuk, Tökölön van egy körlet a betegek számára, a főorvosunk jár ki hozzájuk.

– Mit jelent ma AIDS-betegnek lenni? Mennyiben korlátozott az élete annak, aki megkapja a vírust?

– Több mint kétezren vannak hazánkban a regisztrált HIV-fertőzöttek. Ha valaki fegyelmezetten, egy életen át mindennap ugyanabban az időben beveszi a gyógyszerkombinációt, akkor nincs kimutatható vírus a vérében, és nem fertőz. Teljes életet élhet. Ebből az is következik, hogy nem kell félni a fertőzéstől. Én sosem féltem, a Jóisten megadta az irántuk való szeretetet, jól éreztem magam a körükben.

– Milyen rétegből kerülnek ki a betegek, melyek a fertőzés főbb okai?

– Magyarország közepesen fertőzött ország, a betegek 80 százaléka homoszexuális férfi. Az intravénás droghasználat nem a legjellemzőbb ok, de egyre több drogos betegünk is van: veszélyes a drogfogyasztás, mert más fertőző betegségeket is terjeszt, mint a hepatitisz B, C.

Vannak vérzékenységgel születettek, akik gyerekkorban kapták meg a vírust, szedik a gyógyszert, és jól vannak. Vannak fiatal lányok, akik egy szexuális kalandból kapták a fertőzést, vannak, akik vérkészítménnyel fertőződtek meg és megfertőzték a házastársukat is. Hősiesen hordozzák ezt a keresztet. Sokukkal nehéz pillanatokat is átéltünk. Egy asszonynál, miközben a férje az osztályon haldokolt, elvégeztük a tesztet, és kiderült, hogy ő is fertőzött. Akkor nem volt képes bemenni a férjéhez, előbb végig kellett járnia a megbocsátás útját. Nagy dolog, hogy meg tudott bocsátani a házastársának.

Előfordul, hogy megszületett kisbabákon keresztül derül ki, hogy egyik vagy mindkét szülője fertőzött. Olyan is volt, hogy a kisbaba halála után derült ki az édesanyáról, hogy beteg. Ugyanakkor minden évben születik 4-5 gyermek egészségesen HIV-fertőzött anyukáktól, akik rendszeresen szedik a gyógyszert. Ez nagy öröm, ők egy kicsit a mi gyerekeink is.

– Mennyi lehet a rejtett fertőzöttek száma?

– Azt mondják, körülbelül kétszer annyi, mint a regisztrált fertőzöttek száma. Az új felfedezettek közül tízből hat AIDS-végstádiumban kerül hozzánk. Akkor már nem mindig tudunk segíteni. A fiatalok manapság nem félnek annyira a betegségtől, vakmerőbbek, mert van gyógyszer. Nagyon kevés helyen lehet szűrővizsgálatot végeztetni. Budapesten jobb a helyzet, van anonim szűrés, a Szent László Kórházban is van már gyorseszta, ami 2-3 héttel a rizikós esemény után ki tudja mutatni az ellenanyagot. Az elmúlt években Pécsen, Miskolcon és Debrecenben is nyíltak központok, de az anonimitás miatt inkább a fővárosba jönnek sokan.

– Hogyan született a hivatásod?

– 1980-ban ismertem meg a közösséget. Ápolónak tanultam, és a kórházban, ahol dolgoztam, találkoztam egy kistestvérral: nagyon szimpatikus volt, ahogy a betegségét viselte. Meghívott magukhoz a testvériségbe Budapesten, ahol akkor ketten éltek. Elmesélték, hogy nagyon fontos számukra az imádság, a testvéri élet és az emberek szolgálata, különösen azoké, akik a társadalom peremén élnek, távol az Egyháztól. Titokban végeztem a jelöltidőt, a noviciátust, és úgy tettem az első fogadalmat.

– Hogyan kerültél közel az AIDS-betegekhez?

– A rendszerváltással kinyíltak a határok, akkor a teológiai tanulmányi idő két évét Lyonban tudtam elvégezni. Ez idő alatt ismertem meg a prostituáltak között élő testvériséget, megismertem a barátaikat is; hangot találtunk egymással, megnyíltak a beszélgetésben felém, és úgy éreztem, ez az én utam. Amikor Párizsban éltem, négyen laktunk együtt, látogattuk a lányokat, elhívtuk néhányukat vacsorára, beszélgetni, megosztani az életüket. Elmondhatták, ha ki akartak kerülni abból a környezetből, és ebben barátként segítettük őket. Többen kikerültek ebből a világból, azóta is tart a barátságunk.

Madeleine kistestvér azt tanította nekünk: „Legyetek szemlélődők, nagyon közel maradva testvéreitekhez, osztozva életükben, megosztva örömeiket és szenvedésüket. Legyetek mindenkinek mindene.” Mi, kistestvérek az életünket felajánljuk Istennek az iszlám vallásban és az egész világon élő testvéreinkért. Ezen belül választhatunk egy népet, népcsoportot is, akik mellé odaállunk. Az örökfogadalmam szövegében már

benne volt, hogy a prostitúció áldozataiért és az AIDS-ben szenvedőkért is felajánlom az életemet. Párizsból hazaérve a kistestvéreimmel kerestük az utat, hogyan tudnék belépni ebbe a miliőbe. Tudtam, hogy a Szent László Kórházban van egy osztály, ahol az AIDS-betegeket ápolják. Közösen úgy döntöttünk, hogy ide szól a küldetésem.

– Milyen hatását látod a szolgálatodnak a betegek között?

– Aki megkap egy gyógyíthatatlan betegséget, annak az élete biztosan megváltozik. Sokaknak pozitív irányba változik – ezek apró feltámadások. Van, aki közel kerül az Egyházhhoz, a Jóistenhez. Vannak azonban, akik nem tudnak kilépni megszokott életvitelükből. Szerzetesként van egy fontos szerepem: az imádságban Isten elé vinni őket, Ábrahámhoz hasonlóan közbenjárni értük, alkudni értük. Hinni Isten irgalmában mindenki számára. A házi kápolnánkban a napi szentségimádásban Jézus elé tudom vinni őket, egyenként, név szerint.

Vannak papok, lelkészek, akik szívesen eljönnek az osztályra, ha valaki beszélgetni szeretne. Más egyházi jelenlét nem nagyon van, ez a betegcsoport az egyházakban is félre van téve. Mégis, ezek a betegek az Egyház szívében vannak. Jó lenne befogadónak és tisztelettudónak lenni velük, hogy elmondhassák, milyen nagy keresztet cipelnek. Lelkiségünk példaképe, Foucauld atya nem a szavaival evangelizált, hanem az életével. Az lenne jó, ha annyira átítatódnánk az evangéliummal, hogy átjöjjen a szavainkon, tetteinken, tekintetünkön keresztül. Ahogy Ferenc pápa mondja, a szeretet gesztusai, a türelem, az imádság, a szelídség, a mosoly által evangelizáljunk.

1988 óta december elseje az AIDS világnapja. A világnap célja a figyelemfelkeltés, a betegségről és annak megelőzéséről szóló ismeretterjesztés; a betegeket érintő előítéletek leküzdése és a kutatásra, a gondozásra szánt adományok gyűjtése.

A szolidaritás jele a piros szalag és az idei világnap mottója: *Legyen vége a stigmatizációnak, a kirekesztésnek.*

Napjainkra a HIV-fertőzött személyek száma a világon már meghaladta a 36 milliót, és ez a szám folyamatosan, bár egyre lassabban emelkedik. A legtöbb beteg Afrika az Egyenlítőtől délre eső területein él (több mint 30 millió), de egyre több HIV-pozitív személyt regisztrálnak Délkelet-Ázsiában (6 millió) és Kelet-Európában (1 millió felett) is.

December elseje **Boldog Charles de Foucauld**, a sivatag szentje halálának évfordulója. A francia származású szerzetes lelki öröksége nyomán jött létre a Jézus Kistestvérei férfi, illetve női szerzetesközösség.

Fotó: Lambert Attila

Thullner Zsuzsanna/Magyar Kurír

KAPCSOLÓDÓ KÉPGALÉRIA

Kövesse a Magyar Kurírt a Facebookon is!